

ПРИКАЗ

09.12.2019

БОЕРЫК

№

240-П

Татарстан Республикасы, Алексеевск районы, Зур Полянка авылы адресы буенча урнашкан «Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» ачыкланган мәдәни мирас объекттын «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына «Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмиятгә мәдәни мирас объекты сыйфатында кертү һәм мәдәни мирас объекты территориясеннән файдалану предметын, чикләрен һәм режимнарын раслау турында

“Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында” 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, “Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында” 2005 елның 1 апрелдәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 10 июнендәге 393 номерлы “Төбәк әһәмиятгә мәдәни мирас объекттын яисә жирле (муниципаль) әһәмиятгә мәдәни мирас объекттын Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына төбәк әһәмиятгә мәдәни мирас объекттын кертү турында карар кабул итү тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау турында”гы 393 номерлы карары, 2018 елның 20 сентябрдәге дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының унай нәтижәсе нигезендә **боерам**:

1. Татарстан Республикасы, Алексеевск районы, Зур Полянка авылы адресы буенча урнашкан «Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» ачыкланган мәдәни мирас объекттын «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына

«Спас чиркэве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мэдәни мирас объекты сыйфатында кертергә.

2. «Спас чиркэве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мэдәни мирас объекты территориясе чикләрен расларга (1 нче кушымта).

3. «Спас чиркэве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мэдәни мирас объекты территориясеннән файдалану режимын расларга (2 нче кушымта).

4. «Спас чиркэве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мэдәни мирас объектының сак предметын расларга (3 нче кушымта).

5. Бу боерыкның үтәләшен тикшереп торуны үз өстемә алам.

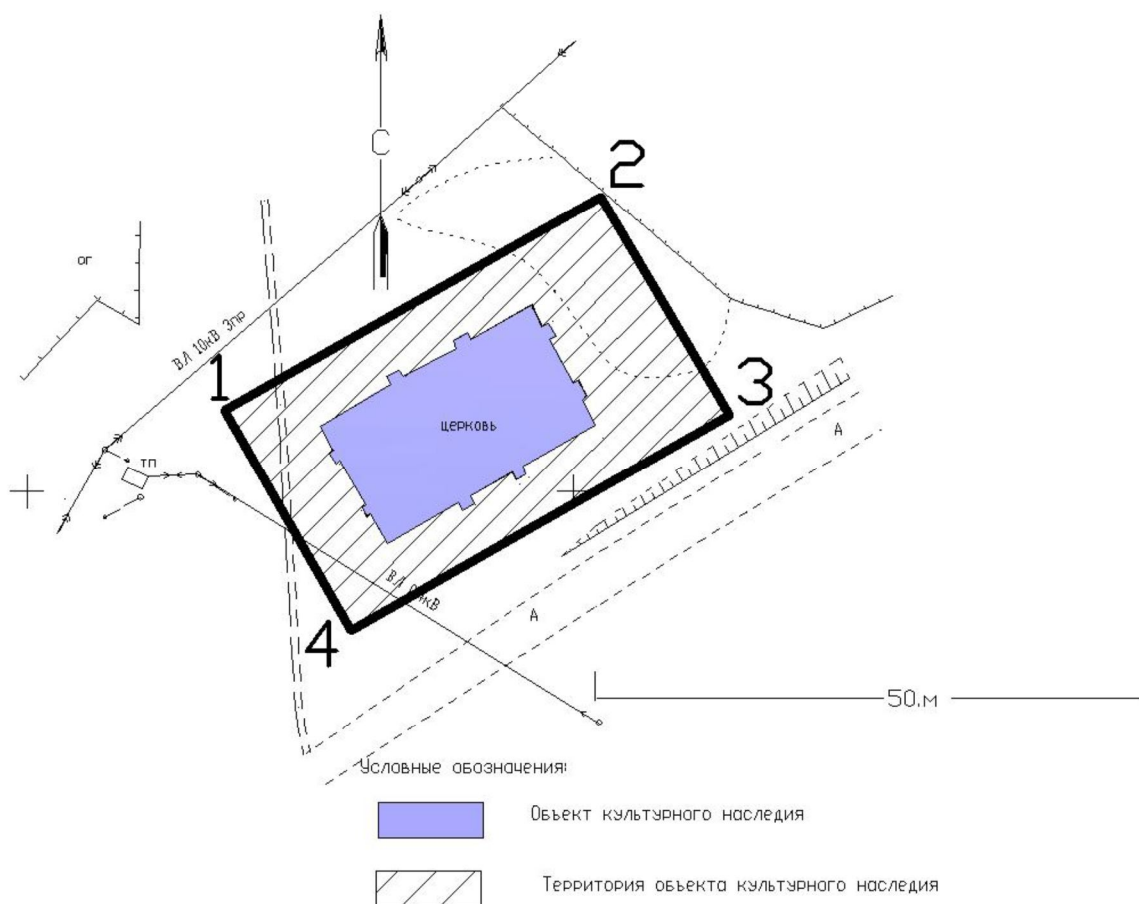
Рәис

И.Н. Гуцин

Татарстан Республикасы мәдәни
мирас объектларын саклау комитетының
«09»12.2019№ 240-П
боерыгына 1_нче кушымта

«Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

«Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләренәң картасы (схемасы)

1 – «№» территориянең характерлы (борылыш) чиге

«Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **борылыш нокталары таблицасы**

№	МСК 16 координаталар системасы		Нокталарның WGS-84 системасындагы координаталары	
	X	Y	Төньяк киңлек	Көнчыгыш озынлык
1	394607.43	1376268.08	55°03'15,11854"	50°13'36,30155"
2	394626.93	1376302.51	55°03'15,72997"	50°13'38,25933"
3	394607.03	1376314.20	55°03'15,08014"	50°13'38,89855"
4	394587.28	1376279.66	55°03'14,46069"	50°13'36,93433"

«Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренәң **тасвирламасы**

«Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә үтә:

көнъяк-көнбатыш өлеш: төньяк-көнбатыш юнәлештә поселок юлы белән параллель рәвештә һәм чиркәү бинасына параллель рәвештә (4-1 борылыш нокталары);

төньяк-көнбатыш өлеш: чиркәү бинасына параллель рәвештә (1-2 борылыш нокталары);

төньяк-көнчыгыш өлеш: чиркәү бинасына параллель рәвештә (2-3 борылыш нокталары);

көнъяк-көнчыгыш өлеш: поселок юлы белән параллель һәм чиркәү бинасы белән параллель рәвештә (3-4 борылыш нокталары).

«Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләреннән файдалану режимы

«Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләрендә түбәндәгеләр **рөхсәт ителә:**

- мәдәни мирас объектының физик сакланышын тәмин итүгә юнәлдерелгән мәдәни мирас объекттын саклап калу эшләрен башкару, шул исәптән консервацияләү, ремонтлау, реставрацияләү, заманча файдалануга яраклаштыру;

- мәдәни мирас объектының сакланышын тәмин итү таләпләренә каршы килмәгән һәм мәдәни мирас объектының заманча шартларда эшләвен тәмин итәргә мөмкинлек бирә торган хужалык эшчәнлеген алып бару;

- мәдәни мирас объектларыннан сак предметы булган үзенчәлекләрен үзгәртмичә, функциональ файдалануның төрләре нигезендә заманча файдалану өчен файдалану һәм аларны урнаштыру;

- «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкаръләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектының бөтенлеген боза торган корылмаларны һәм объектларны, шулай ук вакытлы объектларны жимерү;

- гамәлдәге инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тәмин итү, канализация, жылылык белән тәмин итү, газ, электр белән тәмин итү, телефонлаштыру һ.б.) капитал ремонтлау, шулай ук башкарыла торган эшләр (шул исәптән динамик йогынты) мәдәни мирас объектына йогынты ясамау шарты белән инженерлык инфраструктурасының яңа объектларын жир асты юлы белән салу;

- мәдәни мирас объекттын саклап калуга, алардан файдалануга һәм аларны популярлаштыруга юнәлдерелгән территорияне төзекләндерү;

- мәйданчыкларны, алымнарны һәм машина юлларын түшәүдә традицион материаллар (кирпеч, таш, гранит һәм башка табигый материаллар, шулай ук табигый материалларны имитацияләүче материаллар) куллану;

- тарихи мохит элементлары характеристикаларына җавап бирә торган аерым урнаштырылган яктырту жиһазларын куллану;

- яшелләндерү: кисүне санлаштыра торган кыйммәтле агач токымнарын саклап калу, яшелләндерүнең яңа элементларын утырту;

- тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу, мемориаль һәм архитектура-ансамбль мөнәсәбәтендә (Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкаръләре) турында» 2002

елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, аларны торгызу өчен кирәкле житәрлек фәнни мәгълүматлар булган очракта, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, кече архитектура формаларын, коймаларны, капкаларны) югалган тарихи элементларны торгызу;

- мәдәни мирас объектының төп фасадында мәгълүмати язмалар һәм билгеләр урнаштыру беренче каттан да югары түгел;

- эшчәнлек профиле турында мәгълүматны кулланучылар игътибарына житкерү өчен билгеләнгән тышкы реклама чараларын урнаштыру, оешманың фирма атамасы, аның урнашкан урыны (адресы) һәм эш режимы, индивидуаль эшкуарны дәүләт теркәве турында һәм аны теркәгән органның исеме законнар нигезендә. Тышкы реклама чараларының биекlege фриз биекlegenнән 2/3 дән артмаска тиеш, катлар тәрәзәләре арасында теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган урын;

- арка тәрәзәләре булганда, катлар тәрәзәләре арасында урнашкан конструкцияләрнең биекlege $\frac{1}{2}$ ка кадәр кими. Мәгълүмати конструкцияләрнең киңlege, декоратив-сәнгать панноларынан тыш, теге яки бу конструкцияне урнаштыру регламентлана торган простенка киңlegenнән 2/3 дән артмаска тиеш.

Югарыда атап үтелгән барлык эшләр мәдәни мирас объектларын саклау эшләрен башкаруга мәдәни мирас объектларын саклауның вәкаләтле органы тарафыннан бирелгән язмача рөхсәт нигезендә, мәдәни мирас объектларын саклауның вәкаләтле органы белән килештерелгән мәдәни мирас объектларын саклау буенча проект документациясен әзерләү һәм эшләр башкару йөкләмәсе, шулай ук дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының уңай бәяләмәсе булган проект документациясе нигезендә һәм күрсәтелгән эшләрне башкаруны тиешле мәдәни мирас объектларын саклауның тиешле органы тарафыннан тикшереп тору шарты белән башкарыла.

«Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрендә түбәндәгеләр **тыела:**

- мәдәни мирас объектын яисә аның аерым элементларын саклап калу эшләреннән, шулай ук «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрен исәпкә алып, мәдәни мирас объектының тарихи-шәһәр төзелеше мохитен саклап калу эшләреннән тыш, жир, төзелеш, мелиоратив һәм башка эшләр башкару;

- капитал төзелеш объектларын төзү һәм һәйкәл территориясендә булган капитал төзелеш объектларының күләм-киңлек характеристикаларын арттыру, шулай ук жир төзелеше эшләрен, жир, төзелеш, хужалык эшләрен проектлау, башкару һәм мәдәни мирас объектын һәм аның саклау предметын саклап калуга һәм жайлаштыруга бәйле булмаган башка эшләр башкару;

- кондиционерларның мәдәни мирас объектының фасадларында һәм түбәсендә, эре габаритлы антенналар һәм инженерлык жиһазларының башка элементларын урнаштыру;

- тышкы реклама чараларын урнаштыру;
- жир өсте ысулы белән инженерлык инфраструктурасы объектларын (тышкы су белән тээмин итү, канализация, жылылык белән тээмин итү, газ белән тээмин итү, электр белән тээмин итү, телефонлаштыру һ.б.) үткәрү;
- киосklar, павильоннар, лапаслар, кече архитектура формалары урнаштыру, югалганнарны торгызудан тыш;
- динамик йөкләнеш тудыручы технологияләрне (басым ясау, матбугат, чүкөч һ.б. кебек машиналарны куллану, кривошипно-шатунлы механизмнар, чүкөчләр һәм бәрмә хәрәкәтнең башка механизмнарын куллану, мәдәни мирас объектына һәм аның әйләнә-тирәсендәге төзелешләргә күпсанлы машиналарны берьюлы куллану);
- мәдәни мирас объекты территориясен теләсә кайсы төрдәге һәм формадагы төзелеш, көнкүреш калдыклары белән чүпләү;
- санитар кисүләрдән тыш, агачларның кыйммәтле токымнарын кисү.

Татарстан Республикасы, Алексеевск районы, Зур Полянка авылы адресы буенча урнашкан «Спас чиркәве, 1862-1868 еллар» төбәк әһәмияттәге мәдәни мирас объектының сак предметы

1. Бинаның урыны һәм шәһәр төзелеше характеристикалары һәм Зур Полянка авылы төзелешенең композиция-планлаштыру структурасында аның роле.

2. XIX гасыр ахырындагы мәдәни корылма буларак бинаның типологик характеристикасы үзенчәлекләре һәм стилистик характеристикасы - классик архитектура формаларын кулланып, эклектика стилиндәге бина.

3. Гомуни-киңлекле чишелеш: планда берүк төрле яктылысыман, турыпочмаклы, озынча зурлыктагы күләм, жылкәннәрдә ярымшарсыман купол белән капланган (көнчыгыш фасадындагы апсида күләменнән башка) тәбәнәк сигезле урыннарга төп күләм өске почмакларда урнашкан дүрт цилиндр күләмендәге шалтыратуларның күләме.

4. Киңлек-планировка характеристикалары: үз нигезендә почмак пилоннарына таянган аркалар, парусларда цилиндр сводлар һәм зур зурлыктагы гөмбәзләр, тышкы стеналар һәм япма чикләрендә планировка структурасы бар.

5. Кызыл кирпечтән чын стеналар; кирпеч гөмбәзләре һәм аркалар; тәрәзә һәм ишек уемнарының кирпеч ароклары һәм клиник сыман уемнары; кирпечтән ябулар; гөмбәзнең кирпеч конструкциясе; дүртлекнең төп күләмендәге почмакларда кирпеч чаңнар.

6. Түбәнең һәм төп күләмдәге һәм шалтыратулардагы гөмбәзләрнең тарихи габаритлары, геометриясе һәм конструктив чишелеше, түбә материалы (табаклы тимер).

7. Тәрәзә һәм ишек (турыпочмаклы) уемнарының урынын, үлчәмен, формасын һәм бизэлешен.

8. тәрәзә һәм ишек уемнарының столяр тутырылышларының тарихи геометриясе һәм конструкциясе.

9. 1868 елга фасадларның архитектур чишелеше - декоратив элементлар:
- төп күләмнең филенчат тоташтыргычлары булган, ярымколонна өчен пьедесталлар һәм төп күләмдәге пилястр булган баскычлар биеклегендәге аскы өлеше;

- профильле базалы һәм капительле ярым колонналар, надоконный яссылыкта өч өлешле тәрәзә уемнары һәм түгәрәк профильле филенкалар, ярым циркуль һәм килентлы көнбатыш, төньяк һәм көньяк фасадларга керү

юлларының перспектив порталы бүлеп биргән барлык фасадларның үзәк өлешләре;

- киленлы ике ярым колонна рәвешендәге тәрәзә уемнарының наличниклары, профильле архивольтлар һәм ярдәмче киштәләр;

- почмакларны әйләндереп алган профильле базалы һәм филенчатылган капительле, төньяк һәм көньяк фасад киңлекләрендә парланган ясси пилястр;

- турыпочмаклы куышлар белән бизәлгән төп күләмдәге ачык антаблемент;

- төп күләмнең аскы һәм өске өлешен аерып чыгара торган профильле горизонталь тягалар;

- дүрт почмаклы профильле куышлар белән бизәлгән тәбәнәк сигезле шалтыратучылар;

- профильле тяга белән тоташкан импосталарда профильле килен архивольтларын алып баручы ярымколонкаларның әйләнешендә шалтыратучылар проемы;

- сигезле караңгылык һәм шалтыратуларның цилиндрик күләмнәре тәмамланганда горизонталь профильле авырлыклар.

10. 1864 елга материал (фасадлардагы һәм интерьерлардагы кирпич кладка штукатурка һәм стеналарның төсе).

11. 1864 елга террорчылык карары.

12. 1864 елга интерьерларның декоратив бизәлеше:

- гөмбәз жылкәннәре нигезендә профилирланган һәм бизәкле лепнин капительле дүрт алып баручы пычкы;

- гөмбәз, кайбер иониклар, кронштейннар һәм акант яфрактары нигезендәге декор, шулай ук югалган бизәкләрнең овал медальоннарын каплаган акант яфрактары рәвешендәге бизәкләр.

13. Төп бинаның көнбатыш стенасында түгәрәк металл иконада (калканда) сакланып калган бизәк

14. Сакланган ак таш идән фрагментлары.

15. Гөмбәз нигезендәге металл тоташтыргычлар.

16. Чын металл тәрәзә рәшәткәләре һәм чын керү ишекләре, аларның пропорциясе, геометриясе, материалы, урыны.

17. Сакланган һава йөртү системасы.